

COMUNICACIÓ

Manuel Satué Silué: *Govern i jurisprudència en Adam Smith (1723-1790)*

El pensador escocès, com empirista, més que teoria dóna explicacions sobre els fets històrics esdevinguts, dels que n'és gran coneixedor.

Una lectura poc curosa el presentaria com a defensor de l'egoisme humà. Ara bé, cal tenir en compte que si l'ésser humà fos pur egoisme no seria possible la política. És la pulsio associativa, present en els homes, el que dóna origen a la societat i al seu progrés. El poder polític i la jurisprudència (regles a seguir pel govern) sorgeixen del desig de benestar i de pau que rau en els humans. Smith esmenta les tres formes de govern: monarquia, aristocràcia i república o democràcia. Al govern monàrquic li assigna tres poders: legislatiu, judicial i de guerra i pau. Un dels poders bàsics de tot govern és el legislatiu. Els drets de la persona han de ser respectats per tota legislació. Els drets perfectes són: el dret a la vida i a la integritat física i moral, a la reputació i el de propietat. Defineix el de propietat com un dret absolut sobre una cosa. Tenint en compte la seva nacionalitat, valora com el millor la democràcia liberal. Aquesta presenta divisió de poders, acta d'*habeas corpus*, sistema electoral, independència judicial, jurat i submissió dels jutges a la llei.

El dret natural, en contra de Grotius, és el que flueix de la societat, no pas deduït de la raó humana. El dret anglès s'ha format sobre els sentiments de la humanitat, per això mereix més l'atenció que cap altre.

COL·LOQUI

Jordi Sales: Sobre el punt de vista britànic d'Adam Smith a *L'origen de la riquesa de les nacions* vull dir que té com a referència Holanda. Una de les causes de la Revolució és el seu origen en el fons holandès. Quan Adam Smith es planteja estudiar l'origen de la riquesa de les nacions és perquè Anglaterra pugui tenir la riquesa que ja està realitzada a Holanda. Cal recordar, a més, la presència en la propaganda contra la Corona Espanyola de motius bíblics. Hi ha, en suma, un esforç de definició d'una realitat ja realitzada, que es vol comprendre per poder-la imitar, sobre la propaganda de la realització o restauració de Jerusalem.

Bartomeu Forteza: Vostè també ha estudiat David Hume. Es podrien connectar tots dos autors?

Manuel Satué: Ells eren amics. La moral de Hume, basada en coses empíriques, és molt propera a la d'Adam Smith. Es basa en fets reals, en com és l'home: posa exemples grecoromans. Jo ho comparo amb el que Freud anomena interiorització del codi moral. Com he dit, tots dos eren amics, però Smith va tenir una vida més tranquil·la, dedicat només a la docència com a professor universitari a Glasgow. Va viure sempre amb la seva mare. Quan ella va morir, ell també va morir al cap de poc: devia tenir un Èdip ben internalitzat.